Cana asobnaha numaru 20 hr. Przesyłka opłacona ryczałtem

Nr. 19. Wilnia, Paniadziełak 20 Traŭnia 1929 h. Hod V (XIII).

BIEŁARUSKAJA KRYNICA

PALITYČNAJA, HRAMADZKAJA I LITERATURNAJA HAZETA.

Adres Redakcyi i Administracyi: WILNIA, LUDWISARSKAJA 1-19. (Wilno, Ludwisarska 1-19) Redakcyja adčyniena ad 9 hadz. ran. da 4 hadz. wieč.	„Biel. KRYNICA" kaštuje na hod—10 zał., na paŭhoda—5 zał., na 3 miesiacy — 3 zał., na 1 miesiac — 1 zał. HAZETA WYCHODZIĆ RAZ U TYDZIEŃ.	Cana abwiestak: na 1-šaj staroncy 60 hr., 2 i 3 — 50 hr., na 4-aj — 40 hroš. — za radok drobnaha druku ŭ adnej špalcie

25-cilećcie wolnaści litoŭskaha druku.

Jubilej hety prypaŭ na dzień 7-ha traŭnia siol. h. Litoŭskaje hramadzianstwa, acaniŭšy naležna wartaść i značeńnie hetaha dnia, światkawała jaho duža ŭračysta.

A 10-aj hadzinie ranicaj u kaściele św. Mikałaja adbyłosia ŭračystaje nabažeństwa, jakoje adprawiŭ papieski šambelan ks. D-r Ant. Wiskont, a kazańnie adpawiednaje skazaŭ ks. D-r Žajončkoŭski.

A 7-aj hadzinie ŭwiečara ŭ sali św. Mikałaja adbyłasia jubilejnaja akademija, na jakoj pramowili staršynia Litoŭskaha Tymčasowaha K-tu K. Stašys i dyr. J. Kairiukštis. Pieršy pramoŭca ŭ ahulnych słowach pradstawiŭ wialikaje kulturnaje značeńnie jubileju wolnaści litoŭskaha druku. Druhi-ž pramoŭca, jak najstarejšy z žywučych litoŭskich adradžencaŭ i jak nawočny świedka baraćby litoŭskaha narodu za swaju rodnuju knižku, jarka apisaŭ z asabistych uspaminaŭ usiu henu wialikuju baraćbu swajho narodu.

A hadzinie 9-aj wiečaram u Litoŭskim Klubie adbyłasia harbatka, na jakoj šmat było pramowaŭ asnutych pierawažna na asabistych uspaminach pramoŭcaŭ. Była tam tak-ža pramowa j biełaruskaja. Nastroj pramoŭ byŭ duža ciopły j serdečny.

* * *

Z pryčyny ŭspomnienaha jubileju nie adrečy budzie nam bližej z im paznajomicca. Pieršaja litoŭskaja knižka wyjšła ŭ 1547 hodzie litarami gotyckimi (niamieckimi). Adnak paźniej Litoŭcy pryniali ŭ swaich drukach litary łacinskija. Stałasia heta dziela katalictwa j ahułam zachodniaj cywilizacyi, jakija litoŭski narod całkom sabie pryswoiŭ.

Paśla złučeńnia Litwy z Polščaj (1569), Litwa paddałasia polonizacyi. Wyšejšyja słai litoŭskaha narodu pawoli całkom prymali polskuju mowu j kulturu, a čysta litoŭskim astaŭsia tolki narod.

Urešcie, kali paśla padziełu Polščy Litwa adyšła da Rasiei, jak nia dziwa, ale narod litoŭski ŭ peŭnaj swajej čaści paddaŭsia nie rusyfikacyi, jak hetaha treba było spadziawacca j da čaho ŭsiej siłaj imknulisia rasiejskija ŭrady, ale polonizacyi. Sprawa ŭ tym, što litoŭski narod, uciakajučy ad rasiejskaha prawasłaŭja, kab nia ŭtracić ničoha z swajej katalickaj wiery, nia majučy ŭ tojčas nacyjanalnaj świadomaści, harnuŭsia pad apieku adzinawiernaj katalickaj Polščy j chutka polščyŭsia.

Niemiec Al. Hilferding, žadajučy pamahčy rasiejskamu ŭradu zrusyfikawać usie narody, što byli pad Rasiejaj, padaŭ dumku stwareńnia ahulna sławianskich litaraŭ. Pałak St. Mikucki horača pryniaŭsia dumku hetu prawodzić u žyćcio, pačynajučy ad Litwy.

1864 hodu, 7 traŭnia, nastupiła zabarona drukawać litoŭskija knihi łacinskimi litarami. Drukawać ich treba było litarami rasiejskimi (hraždankaj). Dziela hetaha była stworana admysłowaja kamisija, dušoj jakoj byŭ toj-ža Mikucki.

Zabarona hena trywała 40 hadoŭ. Za hety čas urad nadrukawaŭ hraždankaj 41 litoŭskuju knižku źmiestu pierawažna relihijnaha. Dziela hetaha adnak patrebnaj była na hetyja knižki biskupskaja aprobata. Woś-ža adrazu paśla zabarony, prystupiŭšy da druku hraždankaj pieršych litoŭskich knižak, urad źwiarnuŭsia da tahačasnaha žmudzkaha biskupa Macieja Wałančeŭskaha z prośbaj aprobaty na hetyja knižki. Biskup takija aprobaty špiarša dawaŭ. Ale narod adkinuŭ takija druki, instynktoŭna adčuwajučy, što praz čužuju dla jaho dušy formu chutka pojdzie j čužy źmiest. Dy-j ahułam, namiery rasiejskaha ŭradu zrusyfikawać i sprawasławić litoŭski narod byli šyroka wiedamy. I sapraŭdy, u henych knižkach wydawanych hraždankaj chutka pačali źjaŭlacca dumki niazhodnyja z katalictwam. Biskup Wałančeŭski aprobaty swaje na hetyja knižki dawać pierastaŭ. Na miejsca hetych knižak, drukawanych Rasiejcami, biskup Wałančeŭski pačaŭ sam pisać litoŭskija knižki dla narodu j drukawać ich zahranicaj, u Litwie, što była pad Prusijaj: u 1868 hodzie wyjšła tam 6 knih, jakija tysiačami byli prywožany z zahranicy j pašyrany siarod litoŭskaha narodu. Za heta biskup Wałančeŭski byŭ pakarany chatnim aryštam. Ale pačatak byŭ zrobleny.

U Pruskaj Litwie, u mieście Tylžy, zasnawałasia stałaja placoŭka litoŭskaha druku. Stwarylasia celaja armija tak zwanych našelnikaŭ knih, jakija z Tylžy roznymi dastupnymi čaławieku sposabami nasili knihi ŭ Litwu, što była pad Rasiejaj i pašyrali siarod litoŭskaha narodu. Spatykali ich aryšty, štrafy, turmy, Sibir, ale ništo nie paŭstrymała hetych patryotaŭ ad wialikaj narodnaj pracy. Pryhoža j šyroka ŭsio heta apisywaje dwuchtamowaja litoŭskaja knižka „Knygnešai" (našelniki knih), wydanaja niadaŭna ŭ Koŭnie.

U tym-ža časie niawoli litoŭskaha druku, u Pruskaj Litwie, u 1883 h. pačała wychodzić i pieršaja litoŭskaja adradženskaja časopiś „Aušra" (Zara). Da času wychadu hetaj časopisi litoŭskija druki byli pierawažna źmiestu kulturna-relihijnaha. „Aušra" pieršaja pastanawiła sabie mety ahulna narodnyja, hramadzkija j palityčna-niezaležnickija.

Za 40 hadoŭ niawoli, jak my ŭžo ŭspomnili, rasiejski ŭrad wydaŭ hraždankaj 41 litoŭskuju knihu, a litoŭskaje hramadzianstwa za toj-ža čas, nia hledziačy na žorstki prašled, wydała bolš jak 1900.

Narod, jak bačym, pieramoh. Ideja j sprawiadliwaść uziali wierch nad brutalnaj maskoŭskaj siłaj. Prakanaŭsia ab hetym urešcie j sam urad: 1904 hodu, 7 traŭnia nastupiŭ dazwoł drukawać litoŭskija knižki łacinskimi litarami.

Ad hetaha času da siańnia prajšło 25 hadoŭ, za jakija Litwa na swaich ziemlach choć jašče nie na ŭsich, pazbyŭšysia čužynca, zdabyła swaju niezaležnaść, stwaryła swaju sučasnuju kulturu j nawuku. Za hety čas wolnaści, možna skazać, Litwa dahnała toje, što prapuściła ŭ niawoli.

Z usiaho wyšej skazanaha bačym, jak pieramožna wyjšaŭ litoŭski narod z kryžowaha polska-rasiejskaha ahniu. Siłaj swajej woli staŭ hety narod na pryrodny swoj šlach, abaraniŭ swoj pryrodny charaktar, pazbyŭsia čužynca j pačaŭ źbirać u narodny arhanizm swoj adarwanych čužyncami swaich-ža synoŭ.

Zmahańnie litoŭskaha narodu za swaju dušu, za swaju mowu j kulturu z daloka niaroŭnaj siłaj napeŭna budzie ŭpisana ŭ historyju nia tolki Litwy, ale j ahulna ludzkuju—załatymi litarami.

Litoŭskaje adradženskaje zmahańnie — jaki-ž pryhožy j wialiki prykład dla takoha-ž zmahańnia j Biełaruskaha narodu!

Akademija nawuk u Miensku — dokaz žywučaści biełaruskaj nacyi.

Ab žyćci ŭ Radawaj Biełarusi j padstawowych rečach komunistyčnaj nacyjanalnaj palityki znajem dosyć, kab na asnowie hetaha wyrabić sabie jasny pohlad na raźwićcio tam biełaruskaj nacyjanalnaj idei.

Znajem, što imknieńni komunistyčnaj ułady jduć pa linii procinacyjanalnaj, dziela źniščeńnia asnowy narodu jak celaści. Materyjalistyčny świetahlad, imknieńnie da źniščeńnia siamji, jak padstawy istnawańnia asobnaha narodu, wykidywańnie moralnych i etyčnych padstawaŭ, uwodžanych u žyćcio relihijaj, — usio heta jość dokazam komunistyčnaha imknieńnia da źništažeńnia nacyjanalnaha pačućcia i, što za hetym idzie — da niabyćcia paasobnych narodaŭ.

Biełaruski narod, jak asobnaja nacyja, pawodle planaŭ komunistyčnych mudracoŭ, nia moža j nia śmieje adyhrać nijakaj roli, jany jaho praznačyli pad nož swaich „dośledaŭ".

Dla nas susim jasna, što ŭsie komunistyčnyja „dośledy" jość tolki absurdam, bo škirowany procim zakonaŭ pryrody, jakich nijakaja siła pieramahčy nie zdaleje. Dziela hetaha my hladzim na heta z poŭnym supakojem i z radaściaj śćwiardžajem, što ŭsie natuhi komunistyčnych „chirurhaŭ", kab wyrazać biełaruskamu narodu jaho nacyjanalnaje pačućcio j jaho narodnuju biełaruskuju dušu, biazśledna raźbiwajucca.

Biełaruskaje nacyjanalnaje žyćcio ŭ Radawaj Biełarusi pakulšto ciače jšče tolki adnym ručajkom — ručajkom nawuki i dziela hetaha jano j nia jość poŭnym. Nie chapaje tam pracy nacyjanalnaj na niwie relihijnaj. Biełaruski nacyjanalny intelekt, wycieśniany z žyćcia palityčnaha, kinuŭsia ŭ halinu pracy nawuki i stwaryŭ Biełaruskuju Akademiju Nawuk u Miensku, jakaja jość siańnia wohniščam biełaruskaj kultury. Spadziejmosia, što tworčaść biełaruskaha nacyjanalnaha intelektu hetym nie ahraničycca j pašyrycca na pracu nad nacyjanalnym adradžeńniem j ŭ halinie relihijnaj. Bo Biełaruskaja Akademija Nawuk heta dokaz žyćcia celaj biełaruskaj nacyi, a nacyjanalnaje žyćcio naša, jak i žyćcio inšych narodaŭ, biaz relihii abyjścisia nia moža.

U Zachodniaj Biełarusi, choć i ŭ wielmi ciažkich warunkach, pobač z raźwićciom biełaruskaj narodnaj kultury, pašyrajecca nacyjanalnaje adradžeńnie i ŭ halinie relihijnaj. Heta nacyjanalnaja praca ŭ halinie relihijnaj musić pierakinucca i ŭ uschodniuju častku Biełarusi, dzie dziejnaść swaju pačnie prawodzić popleč z Aka-

CUKIER jość najzdarawiejšym adžyŭleńniem, daje ZDAROŬJE, SIŁY i zapał da pracy.

demijaj Nawuk. Nie zważajučy na toje, što komunisty swaimi arhanizacyjami „biazbožnika" tak mocna, pawodle ich rozumu, zmahajucca z relihijaj, ŭsio-ž dyki orhijastyčnyja sposaby „biazbožnika" nia spyniać naturalnych prawoŭ biełaruskaha narodu i ŭ dušy jahonaj nia zdušać pačućcia relihijnaha, jak nie zahłušyli i pačućcia nacyjanalnaha. Bo nie komunisty stwaryli Biełaruskuju Akademiju Nawuk, a stwaryła jaje, praciŭ ich woli, biełaruskaja Nacyja. *p—k*

Z hazet.

Bawiacca ŭ... waražbu.

Nr 110 „Dz. Wil." prynosić wyssanuju, jak zwyčajna, z palca wiestku ab *padziele* „BChD." I čaho-b hetym panom jašče nie chaciełasia?... My z swajej starany musim skazać, što rabić konkurencyju „Dz. Wil.-mu" ŭ waražbictwie nia źbirajemsia. Ab tym-ža, što sapraŭdy jość i ab čym wiedajem, možam karotka skazać, što ab padziele hetym nam ničahutki nia wiedama.

Z biełaruskaha žyćcia.

Pasiedžańnie Centralnaha Ŭradu Biełaruskaha Instytutu Haspadarki i Kultury adbyłosia 16 h. m. Miž inšymi sprawami pryniaty rehulamin bibliateki pry Centr. Uradzie Instytutu. Ab adčynieńni bibliateki dla karystańnia budzie ŭ swaim časie pawiadomlena.

Sud nad redaktaram „B. Krynicy" hram. J. Paźniakom. 10-ha traŭnia s. h. Wilenski Haradzki Sud zasudziŭ red. Paźniaka za skanfiskawany Nr. 50/1928 h. „B. Krynicy" na 2 tydni aryštu i 5 zł. sudowaj apłaty, a za Nr. 51—taksama kanfiskawany — tak-ža na 2 tydni aryštu i 5 zł. sudowaj apłaty. Redaktar Paźniak užo padaŭ apelacyju ŭ Akružny Sud.

Nawukowaja lekcyja inž. Dubiejkoŭskaha. U niadzielu 12 h. m. inž. Dubiejkoŭski pračytaŭ u Wil. Hurtku B. I. H. i K. lekcyju ab reformie ŭ wiaskowym budaŭnictwie. Lekcyja była wielmi cikawaj i karysnaj. Pažadana, kab inž. Dubiejkoŭski swaje pracy ab budaŭnictwie wydaŭ knižkaj, jakaja, śmieim ćwierdzić, pryniesła-b šmat karyści našamu sialanstwu.

Ahulny hadawy schod Biеł. St. Sajuzu adbudziecca ŭ niadzielu dnia 26. V. s. h. ŭ uniwersyteckaj sali Nr. 6 hałoŭnaha budynku. Pačatak a 14 aj, pry niastačy kworuma a 15-aj hadzinie.

Kulturnaja praca na wioscy. Teatralnaja družyna Bieł. Inst. Hasp. i Kultury pad kiraŭnictwam instr. W. Šutowiča ładziła 6-ha traŭnia s. h. ŭ w. Wialikaja Mysa, Kreŭskaj hm. i 12-ha traŭnia s. h. ŭ w. Świrydawičach, Smarhonskaj hm. biełaruskija pradstaŭleńni. Stawilisia: „Paŭlinka" i „Zaručyny Paŭlinki". Narodu ŭsiudy było wielmi mnoha.

Z ukrainskaha žyćcia.

Zdarowaja i razumnaja apieka nad moładździu. Ukrainskaje hramadzianstwa źwiartaje wialikuju ŭwahu na ŭzhadawańnie swajej moładzi ŭ školnym užo wieku i arhanizuje dla jaje na letnija wakacyi hetak zwany „Tabor Nowikiw", jaki biare pad swaju apieku ukrainskich, pieradusim *miestawych* dziaciej, ad 8 da 14 hadoŭ i wywozić ich na letnija wakacyi na prawincyju. Dzieci u takim „Tabory", pry čystym pawietry, majuć dobruju apieku i zdarowaje ukrainskaje wychawańnie, za małuju tolki apłatu, ad 65 da 80 zł. za celaje leta.

Z Niezaležnaj Litwy.

Łatwijski prezydent adwiedaje Koŭnu ŭ kancy m-ca traŭnia, jak hość prezydenta Litwy. U palityčnych kruhoh hetym namieran Łatwijskaha prezydenta prydajuć wialikaje značeńnie.

Sympatyja Łatyšoŭ da Litwy. U łatwijskim sojmie staršynia zahraničnaj kamisii Cielens miž inšym zajawiŭ, što ŭ Łatwii jość palityčnyja hrupy, jakija uważajuć, što łatwiskaja zahraničnaja palityka pawinna jści razam z palitykaj polskaj. Socyjal-demokraty adnak z hetym nia zhodny. Dalej pramoŭca padčyrknuŭ, što Łatwii treba źwiarnuć asabliwuju ŭwahu na jaje adnosiny da Litwy z jakoj nawat treba arhanizawać mytnuju uniju.

25-cilećcie wolnaści druku ŭ Koŭnie było światkawana duža ŭračysta. Arhanizataram hetaha jubileju byŭ sajuz litoŭskich žurnalistaŭ. Uračystaje światkawańnie adbyłosia ŭ teatry. U prezydyŭmie zasieli najstarejšyja kulturnyja litoŭskija dziejačy, jak d-r Šliupas, d-r Grinius, ks. Tumas, prof. W. Birsyška i inšyja. Światkawańnie zakončyłasia adpawjednymi prywitalnymi pramowami.

Z Polščy.

Pieraraschod budžetu ŭ 1927-1928 budžetnym hodzie dasiahnuŭ, jak wiedama, 563 miljonaŭ zł., za što b. ministar skarbu Čechowič papadany ŭ sud Dziaržaŭnaha Trybunału. Tymčasam ujaŭnien nowy pieraraschod budžetu za 1928-1929 h. Pieraraschod heny, jak padajuć hazety, dasiahaje 135 miljonaŭ zł.

Polskaja krajowaja wystaŭka ŭ Paznani adčyniena 16 h. m. Letaś była Paŭnočnaja Wystaŭka ŭ Wilni, jakaja končyłasia hrašowymi nieparadkami.

Kali źbiarecca Sojm? Niekatoryja polskija sojmawyja kluby žadajuć sklikańnia sesii Sojmu ŭ červieni, a niekatoryja až u wieraśni s. h. Heta pažadańni sojmawych klubaŭ, ale pažadańnia sklikańnia sojmawaj sesii z boku ŭradu, ad jakoha najbolš heta zaleža, dyk nia čutno. Dziela hetaha niama peŭnaści na kali Sojm budzie sklikany.

Kružok ukrainskich studentaŭ U.S.B. z pryčyny 68-ych uhodkaŭ śmierci TARASA ŠEWČENKI ładzić u ŭniwersyteckaj sali Śniadeckich, u niadzielu dnia 19 traŭnia s. h.

KANCERT-WIEČAR.

Na prahramu składajucca: referat, ukrainskija narodnyja pieśni i hulni. Choram dyryhuje wiedamy ŭsiej Wilni hram. Maćwijec. Pačatak a 8-aj hadz. ŭwiečary.

Matčyna świata.

Pisałasia ab hetym świacie letaś („B. Krynica" Nr. 30/28), uspomnim ab im sioleta i nie pierastaniem dumku hetu kidać u biełaruskaje hramadzianstwa da tej pary, pakul „Matčyna świata" nia stanіecca na Biełarusi świataт usienarodnym, ahulnym. Prynamsia dla tej častki našaha hramadzianstwa, što z pajmom „maci" łučyć zasadu świataści j niepadzielnaści siamiejnaha ahmieniu (damowaha wohnišča) naahuł i abapiertaha na nawucy Chrystowaj —asabliwa.

Žanočaje pytańnie, jak takoje, u adradženskim ruchu biełaruskim, dahetul tak jak i nia istnuje. A škoda wialikaja, bo śled pracy biełaruskaj žančyny, jejnaja samaachwiarnaść za karotki dosyć čas našaha adradžeńnia lišnie widawočny, kab ab hetym treba było jšče niešta dadawać. Dosyć uspomnić tych cichich biełaruskich matak, što ciapłom dušy swajej budzili i ŭzhadowywali daŭhija pakaleńni našaha narodu da času jahonaha prabudžeńnia, upaiwajučy im u cišyni j skromnaści siamiejnaj biezhraničnuju luboŭ da ŭsiaho zahnanaha, a adnak rodnaha, biełaruskaha.

A kali pakazalisia pieršyja probłyski narodnaj našaj woli, maci biełaruskaja była pieršym dla hetaj mety achwiaradaŭcam, składajučy na narodnym aŭtary tolki ŭsio, što mieła na hetym świecie najdarażejšaje: swajo dzicia. I kolki-ž siahońnia jość biełaruskich matak, što addaŭšy dziaciej swaich na słužbu baćkaŭščynie, idei, sami na staryja kaleni astalisia biaz pomačy, biaz rady? Chto, jak i hdzie im usio heta zamienić?

Hetak było dahetul. A kolki-ž jašče achwiar, kolki hłuchoj boli čakaje biełaruskuju matku, pakul maci ŭsich matak, Biełaruś nia stanіecca wolnaj i całkom niezaležnaj?! I čym winna taja jakraz maci biełaruskaja, čyjo dzicio pakachaŭšy nad usio wolu narodu swajho, jamu całkom idzie na słužbu, wyrakajučysia spakojnaha žyćcia asabistaha i jahonych wyhodaŭ? — Samo nia majučy zapeŭnienaha zaŭtra, nia moža dać hetaha i swajej maci.

Heta ŭsio čakaje siańnia i doŭha jšče chiba ŭ budučynie biełaruskuju maci. A adpłata? Biełaruś siańnia jšče za słabaja, kab materyjalna hwarantawać ludziej choć-by j najbolš dla sprawy zasłužonych. Ale ŭ miežach mahčymaści i najbiadniejšaha nawat čaławieka źmiaščajecca hwarancyja moralnaja: być udziačnym, stwaryć i ŭtrymliwać duchowuju atmosferu zrazumieńnia dla ciažkich abawiazkaŭ biełaruskaj maci dy pakazać jej krynicy duchowaj siły, duchowaha hartu. Hetaj dumcy i pryświačany nižej padanyja radki.

Najnawiejšaja para biazpraŭna chwalicca, što, byccam, jana tolki abjawiła čaławieka jak razumnaha twora, što siaredniawiečča, byccam, addawała žančynu ŭ padručča mužčynie, što wartaść adzinki ludzkoj znajšoŭ humanizm (narodalubstwa) i h. d. Usio heta ŭ sapraŭdnaści pradstaŭlajecca jnakš, bo wyznawalniki tolki što nazwanych pohladaŭ musiać pomnić idoła swajho Zarathustru, skazaŭšaha, što „čaławiek jość niešta, što musić być pieramožana" (Nietzsche). Los pahanskaj žančyny starych i najnawiejšych wiakoŭ byŭ-by losam usich žančyn i da siahońnia, kab ich nia ŭziało ŭ abaronu chryścijanstwa. Samaje tolki narodalubstwa (humanizm), jak wypład kultury, padniać žančynu by nikoli nia zdoleła i ŭ nawawieku, jak nia zdoleła hetaha zrabić u załatuju paru staroha wieku, u stara-pahanskich Hrecyi i Rymie. Bo-ž wiedama, što ŭ časy Homera i rymskich karaloŭ žančyna tam ciešyłasia z wialikaj pawahi, jakaja adnak z postupam pahanskaj (choć i wielmi wysokaj) cywilizacyi abiarnułasia ŭ hatowaje niawolnictwa. I heta tady, kali cywilizacyja za časoŭ rymskich cezaraŭ dajšła da najwyšejšaha swajho punktu. Isłam, hdzie tolki mieŭ i da siahońnia maje siłu, adabraŭ žančynie ŭsie prawy. U Indyi, pierad prychodam tudy Anhličanaŭ, žonka musiła jści razam na ahoń z trupam swajho muža, a u najbolš cywilizawanaj siahońnia pahanskaha narodu Japonskaha los žančyny ničym nia roźnicca ad losu žančyny ŭ starapahancaŭ.

A chryścijanstwa? Specyjalna što datyča katalictwa, dyk adzin prykład hawora za ŭsie: kali anhielski karol Henryk VIII-my, skryŭdziŭšy žonku swaju (adahnaŭ jaje, kab žyć z druhoj), damahaŭsia pašla ad papieža zaćwierdžańnia hetaha biazpraŭja, dyk toj zhadziŭsia lepš na adłučeńnie celaha narodu anhielskaha, čymsia paćwierdzić hwałt nad adnej adzinaj tolki žančynaj.

Zakidajecca chryścijanstwu, što nia pryznaje žančynie roŭnaści z mužčynam. Ale hdzie-ž taja roŭnaść maje być? Žančyna nikoli nie zraŭnajecca z mužčynam u fizyčnaj sile, u fizyjalahičnaj budowie, taksama jak mužčyna nie daraŭnaje žančynie swaim čućciom. Jak mužčyna, tak i žančyna istnujuć kožny dla inšaj mety i tamu roŭnymi być nia mohuć. Zatoje chryścijanstwa pryznaje žančynie roŭnapraŭnaść z mužčynam, što ŭ praktyčnym žyćci daje žančynie niezraŭnana bolš.

Skazanaha dosyć, kab bačyć, što nijaki z świetapahladaŭ ad najstarejšaj minuŭščyny i da najnawiejšaj sučasnaści nie hwarantuje žančynie hetulki prawoŭ, jak heta robić chryścijanstwa. Tamu siahońnia, stojačy tak skazać na parozie pary arhanizawańnia biełaruskaha žanočaha ruchu, jak takoha, treba ad dušy pažadać, kab jon pakaciŭsia załatym rečyščam chryścijanstwa, a nia wyliŭsia ŭ biezbiarežža. Patreba takoha ruchu ahulna adčuwajecca: chaj-ža nia treba budzie doŭha hetaha čakać. Biełaruskaja žančyna niearhanizawanaja zrabiła dla našaha narodu šmat. U arhanizacyi, spadziejmosia, zrobić bolš, a pierad usim pastarajecca, kab uzhadawańnie ŭ siemjach biełaruskich—intelihenskimi pačynajučy—było ŭreście sapraŭdy biełaruskim.

A. Koŭzan.

Najtaniejšym adžyŭleńniem jość CUKIER, daje JON SIŁU i ZDAROŬJE.

Z zahranicy.

Rospusk anhielskaha parlamantu. 17 h. m. anhielski parlamant raspuščany. Nowy parlamant źbiarecca za try tydni. Padhatoŭka da wybaraŭ idzie poŭnym chodam. Spadziajucca, što žančyny ŭ hetych wybarach adyhrajuć wielmi važnuju rolu.

Niamieckaja pieramoha ŭ reparacyjnaj kamisii. U Paryžy ŭžo niekalki miesiacaŭ ciahnucca pierahawory mižnarodnaj reparacyjnaj kamisii. Niadaŭna heta kamija čuć nie razwaliłasia, bo antanta (Francyja, Anhlija, Belhija i h. d.) žadała ad Niamieččyny pa 2400 miljonaŭ marak u hod praz 58 hadoŭ, a Niamieččyna zajawiła, što bolš, jak 1650 miljonaŭ u hod praz 37 hadoŭ płacić nia moža. Za pasiarednictwa ŭziałasia Ameryka i jość nadzieja, što sprawa ščaśliwa dojdzie da kanca. Wyrašańnie hetaha pytańnie tak, jak jano staić ciapier, budzie wialikaj pieramohaj Niamieččyny: majuć być ńia tolki zmienšany spłaty, ale i zwolnieny z pad akupacyi niamieckija ziemli nad Rejnam.

U SSRR. dyktatarskaja palityka Stalina, jaki nia pytajučysia nikoha kiruje dziaržaŭnym žyćciom tak, jak jamu chočacca, wyklikała niezdawaleńnie siarod wydatnych komunistyčnych dziejačoŭ. Apošnija wiestki prynosiać, što miž Stalinam i Rykawym dy Kalininam mahčymyważny konflikt (sprečka). Stalin užo zahadzia pryhataŭlajecca da hetaha i ściahiwaje ŭ Maskwu najwiarniejšyja sabie pałki čyrwonaj armii.

Rykaŭ jość staršynioj Politbiura, a Kalinin staršynioj centralnaha Kamitetu. Dyk konflikt paŭstaje pamiž hrubymi komunistyčnymi rybami.

U Prazie Českaj dnia 16-ha traŭnia adčyniena, jak štohod, haspadarskaja wystaŭka, jakaja patrywaje piać dzion.

Piśmy ŭ Redakcyju.

Wielmi pawažany Panie Redaktar!

Nie admoŭciesia, kali łaska, źmiaścić u Wašaj pawažanaj hazecie „Bieł. Krynicy“ nastupnych paru słoŭ, za što z-hary dziakuju.

U źwiazku z adbyŭšymsia dnia 6.V. s. h. ŭ Kluščanach światkawańniem treciaj hadawiny śmierci biełaruskaha piśmieńnika Kazimiera Swajaka (Ks. K. Stepowiča) ŭważaju za miły dla siabie abawiazak publična padziakawać usim, chto j jak tolki moh spryčynicca da padniasieńnia ŭračystaści nazwanaha światkawańnia. Dziakujučy ŭsim haściom za achwiarawańnie dla hetaj mety swajho darahoha času j koštaŭ, dziakuju Kluščanskamu probašču Ks. L. I. za moralnuju ŭspamohu pry ładžańni światkawańnia, dziakuju Kluščanskaj (parachwijalnaj) moładzi za biazinterasoŭnuju pomač pry prybirańni kaścioła j światkawalnaj sali, dziakuju siamji pp. Karpinskich za pomač pry pryniaćci pryjezdnych haściej, dziakuju ŭsim, chto nie zważajučy na rabočy wiesnawy čas ušanawali samuju ŭračystaść swajej prysutnaściu, dziakuju ŭreščie ŭsim tym, chto z jakich niebudź pryčyn być asabista na światkawańni nie zmahli, ale byli z nami swaim ducham.

Usim ščyra dziakuju.

Da Kluščancaŭ (parachwijan) adnak maju jšče i adnu prośbu: nie dapuścicie, kab pamiatka ab Ks. K. Stepowiču ŭ Was kali niebudź zahinuła. Uspaminajcie Jaho asabliwa ŭ hadawinu Jahonaj śmierci. A kali-b tak zdaryłasia, što budziecie kali niebudź paklikany na takoje, jak sioleta światkawańnie, pryjdziecie ŭznoŭ nia tolki sami, ale kožny chaj prywiadzie z saboj jašče najmienš adnaho čaławieka. Heta budzie dokaz, što patrapicie być udziačnymi pamiatcy taho, chto za Was tak stajaŭ tut pierad silnymi hetaha świetu i chto siańnia ŭžo molić Boha za ŭsich nas na tym świecie.

Ab heta ŭsich prosić

Ad imia Światkawalnaha Kamitetu:

(—) *Inž. Adolf Klimowič*

Vice-Staršynia Bieł. Inst. Hasp. i Kultury.

Wilnia, dnia 8.V. 1929 h.

Z pryčyny źmiaščeńnia ŭ „Dzienniku Wilenskim“ ad 16 V za Nr. III. wiedamaściaŭ nieadpawiadajučych praŭdzie, maju honar prasić p. Redaktara nadrukawać u swajoj pawažanaj hazecie nastupnaje.

Niapraŭda, što byccam ja źjaŭlajusia siabram biełaruskaj palityčnaj arhanizacyi palanafilskaha kirunku. Praŭdaj zatoje jość, što majučy na sabie abawiazki sekretara u Wilenskim hurtku Bieł. Inst. Hasp. i Kultury, nie naležu da „Prašwiety“ i što zdaŭna liču siabie Biełarusam.

Z pašanaj

18-V-29 h. *J. Pieška.*

DA NAS PIŠUĆ.

KLERYK PRAWODZIĆ MISIJU.

Gierwiaty, Wil-Trockaha paw. Dziela polonizawańnia našaj parachwii p. Damcejkowa na wakacyjny čas prywozić kleryka M. Bohatkiewiča, katory ŭzmacowywaje koła M. P. Ale jak tolki jon adjedzie ŭ seminaryju, dyk heta „Koła“ i razwaliwajecca.

Pryjechaŭšy na Wialikdzień, kleryk B. nadta smuciŭsia, što jahonaja praca pajšła za ništo, dyk ciapier zaniaŭsia pracaj na inšy sposab.

8 krasawika s. h. ŭ swajej pramowie, zamiest uspomnić słowa Božaje, napaŭ na „Bieł. Krynicu“, paraŭniaŭ jaje z roznymi prociŭrelihijnymi hazetami, jejnych čytačoŭ abazwaŭ balšawikami, niedawiarkami i h. d.

Na čas letnich wakacyjaŭ abiacaŭ prywieźci z saboj jašče dwuch klerykaŭ i zrabić tut „porządek.“ Hety-ž kleryk umieje dobra j pabiełarusku. U Nr 49 „Bieł. Kryn.“ m. h. była źmieščana karespandencyja ab im, dyk jon byŭ sabraŭšy ŭsio „Koła“ i pračytaŭ hetu karespandencyju dla usich tam prysutnych susim dobra pabiełarusku. Z hetaha ŭžo widać, što kleryk B. jość biełaruskim wyradkam. Ale niachaj sabie; daremnyja jaho maładyja polonizatarskija parywy. Misija heta jamu ŭsioroŭna nia ŭdasca, jak nie ŭdałosia jamu ŭmacawać „koła M. P.“ Łajankami najskarej možna paškodzić tolki samomu sabie, ale nia dobraj sprawie.

Świedamaść u nas patrochu pašyrajecca, choć z boku Palakoŭ mnoha jość usialakich ahitataraŭ, što hetamu starajucca pieraškodzić. Bolšaja čaść našaj parachwii nia čuła ni pramowy, ni nawuki ŭ kaściele pabiełarusku, a heta dla nieświadomych mnoha znača. Napr., kali pas. Stepowič ładziŭ u Swiry pasolski mitynh, dyk tam było na kirmašy troch sialan i z našaj wioski: pačuŭšy pasolskuju pramowu, ad taho dnia stalisia świadomymi. U nas na Trojcu bywajuć wialikija festy, dyk nadta było-b karysna, kab i my hetkaj pramowy dačakalisia, jak anahdaj m-ka Swir.

J. Damuć

I ČAMU HETA TAK?

Turhieli kala Wilni. U našym miastečku tak jak uwa ŭsiej parachwii, za wyniatkam niekalki siamiej žydoŭskich, palicyi i probašča, žywuć tolki Biełarusy-kataliki. Haworać usie, aprača ksiandza j palicyi, miž saboj tolki pabiełarusku. Ksiondz da swaich parachwijan adnosicca, jak da narodu „prostaha“, bo sam Palak, dyk uważaje, što jon wyšejšy i ŭžo z „prostym“ narodam treba abychodzicca jnakš. Na dobry ład, dyk miž katalickim ksiandzom i katalikami parachwijanami musiŭ-by być poŭny suład, zhoda j bracкaja luboŭ. Tak adnak nia jość, bo ksiodz Palak, a parachwijanie Biełarusy. Dla Biełarusaŭ-katalikoŭ patrebny taksama katalickija ksiandzy Biełarusy. Tady nia było-b taje prorwy miž ksiandzom i parachwijanami. Woś hetaha ŭ nas i nie chapaje.

Padmarycki.

Usiačyna.

Sacharyna ci cukier.

(Prysłana.)

Čas ad času dawiedywajemsia z hazet ab biazpraŭnym pieranošywańni z zahranicy sacharyny, a nawat ab wykryćci ŭ krai biazpraŭnaj fabryki hetaha škadliwaha praduktu. U hetych samych hazetach čytajem taksama ab surowych karach, spatykajučych jak fabrykantaŭ, tak i tajnych pieranoščykaŭ hetaha štučnaha sposabu sałdžeńnia.

Kab zrazumieć, čamu hramadzianstwa i ŭrad zmahajucca z sacharynaj, treba pierad hetym u niekalkich słowach wyjaśnić, što hety pradukt u sabie maje.

Sacharyna jość štučnym srodkam sałodžańnia, wyrablenym chemična z smały, astaŭšajsia paśla fabrykacyi świetlanaho hazu z kamiennaha wuhla. Najważniejšaj adznakaj sacharyny jość niedachwat u joi jakich-niebudź wartaściaŭ spažyŭnych, a nawat škodnaść dla ludzkoha arhanizmu. Nawukowymi dośledami śćwierdžana, što arhanizm ludzki nia pryswoiwaje sabie nawat najmienšaj častački sacharyny, a spažytuju z napojam, abo jadoj — wydzialaje ŭznoŭ zusim u niaźmienienym stanie. Dalej śćwierdžana, što spažywańnie sacharyny kiepska ŭpływaje na funkcyju traŭleńnia. Jak pieršyja adznaki hetaha škadliwaha ŭpływu sacharyny na ludzki arhanizm, možna zaŭważyć niasmak u rocie i charakternuju piakučku t. zw. žahu. Redka kali adnak sprawa kančajecca hetymi drobnymi niedamahańniami, bo ŭžywańnie sacharyny pierawažna paklikaje za saboj pawažnyja zabureńni i chwaroby žywata. Ničoha dziŭnoha, što ŭrad Polščy, jak i ŭsie ŭrady inšych kulturnych dziaržawaŭ, wiaduć ścisłuju kantrolu fabrykacyi sacharyny i niščać jaknajsurawiej patajomny jaje wyrab i pradažu, baroniačy hetkim sposabam zdaroŭje swaich hramadzian.

Dziŭnym adnak wydajecca, što sami hramadzianie, zamiest pamahčy ŭradu ŭ hetaj akcyi — ŭtrudniajuć jaje — kupolajučy sacharynu na swaje patreby i pamahajučy hetym sposabam tym, chto jaje patajomna fabrykuieć na ahulnuju škodu. Dzieicca ŭsio heta nie dziela — ŭ bolšaści wypadkaŭ — złoj woli hramadzian, abo achwoty pamahčy prastupnikam, a tolki praz niaświedamaść i kiepska zrazumiełuju aščadnaść. Sacharyna, jak sałdziejšaja ad cukru, jość na pohlad taniejšaja ad jaho i dziela hetaha znachodziacca ludzi, katoryja jaje kuplajuć, nia wiedajučy, što zamiest aščadzić ciažka zarobleny hroš, marnujuć jaho biez nijakaj karyści.

Kab dakładna ŭjawić sabie cełuju praŭdu hetych słoŭ, musim zrazumieć, čym jość cukier i jakoje jon maje značeńnie dla čaławiečaha arhanizmu. U prociŭležnaść sacharynie, katoraja jość praduktam štučnym, chemičnym — cukier jość sałodkaściu naturalnaj, wyrablenaj z raściny. Wytwarajecca jon u cukrowym buraku, pad dziejańniem sonięčnych pramieńniaŭ, a cełaja praca ruk ludzkich pry jaho fabrykacyi ahraničywajecca tolki da wydabyćcia cukru, znachodziačahasia ŭ burakoch i jak najdakładniejšaha ačyščańnia jaho ad usialakich damiešak.

Cukier jość adnym z najpawažniejšych i najlahčej strawimych praduktaŭ, kožnaja častačka jaho pryswoiwajecca arhanizmam, dajučy jamu zdaroŭje i siłu da pracy. Cukier nadta lohka razpuščajecca ŭ wadzie, nie patrabuje nijakich asabliwych trawiačych sokaŭ, cukier sam upiwajecca ŭ naša cieła, jakoje maje dosyć wady.

Arhanizm ludzki jość nadta padobny da parowaj mašyny. Kab niechta sprabawaŭ palić pad katłom sałomaj, drewam i kamiennym wuhlom — napeŭna pierakanaŭsia-b, što možna sapraŭdy ŭwiaści ŭ ruch mašynu, nawat palačy sałomaj, ale najwydatniejšuju pracu jejnuju, pry najmienšym zužywańni topliwa, dasiahnuć možna pry pomačy wuhla.

Čaławiek u prajawach swajho žyćcia jość susim padobny da takoj mašyny. Kab žyć i pracawać, patrabuje apału ŭ formie adžyŭleńnia: čym lahčejšaje i źmiestam bahaciejšaje budzie heta adžyŭleńnie, tym mienš jaho ŭžywaje i tym wydatniej pracuje. Praŭda, što nawat adžyŭlajučysia suchoj bulbaj i zapiwajučy jaje syrawatkaj, čaławiek moža ŭtrymacca pry žyćci i tak-siak pracawać, ale praca jaho nia budzie ani dobraja, ani wydatnaja.

Takim najważniejšym hatunkam wuhla dla mašyneryi ludzkoha arhanizmu jość pieradusim cukier. Daje jon pracujučamu čaławieku najbolšuju kolkaść ciapła, enerhii, sił i achwoty da pracy.

Ciapier možam wiarnucca da našaj ułaściwaj temy, h. j. da pytańnia: „Sacharyna ci cukier“ i znajučy ŭžo pachodžańnie i ŭłaściwaści abodwuch hetych praduktaŭ, možam lohka padličyć prawametnaść aščadnaściaŭ, roblenych pry spažywańni cukru.

Kožny ŭžo napeŭna zrazumieje, što kuplajučy biezwartasnuju i škadliwuju dla zdaroŭja sacharynu, u najlepšym nawat wypadku, kali nie nabywaje sabie chwaroby, to kidaje ŭ bałota ciažka zapracawanyja hrošy.

Ci nia było-b dziela hetaha słušniej, razumniej i sapraŭdy aščadniej, ratujučy swajo zdaroŭje, tolki cukru ŭžywać da štodziennych napojaŭ i straŭ?

Pamiatajma dziela hetaha ŭsie, što hrošy wydanyja na cukier prynosiać najbolšyja karyści, što dajuć zdaroŭje, siłu i zapał da pracy, katoraja jość žarałom istnawańnia kožnaha čaławieka.

Z kraju.

Wialiki pažar. 15 h. m. u m. Iŭje, kala Lidy zdaryŭsia wialiki pažar, jaki, z pryčyny wietru, z wialikaj chutkaściu abchapiŭ i spaliŭ cełaje miastečka. Straty wynosiać kala 15 miljonaŭ zł. 3000 asob astałosia biez strachi nad haławoj. Šmat ludziej paapalwana. Ahułam zhareła 344 damy i 386 haspadarskich zabudawańniaŭ.

Z Wilni.

Wystaŭka knižki na litoŭskaj mowie. Litoŭskaje Nawukowaje T-wa ŭ 25-ja ŭhodki adklikańnia rasiejskim ŭradam (7.V. 1904) zabarony drukaŭ u litoŭskaj mowie łacinskimi litarami, arhanizawała ŭ swaim pamieškańni (wul. Himnazyjalnaja 4) wystawu litoŭskich drukaŭ, wydanych da 1905 hodu.

Wystaŭka budzie adčyniena ad 19.V da 2.VI. s. h., štodzień ad hadz. 10-aj da 12-aj i ad 16-aj da 20-aj.

Uwachod 30 hr.

Hadzina času zabastoŭki. 11 h. m. čaść rabotnikaŭ Kalwaryjskaj Šklanaj Huty była zabastawaŭšy na čas adnej hadziny. „Dz. Wil.“ padaje, što lawica Polskaj Partyi Socyjalistyčnaj chacieła wyklikać demonstracyjnuju zabastoŭku. Biełaruski pasoł Wałyniec, katory, jak wiedama, prajšoŭ u Sojm pa polonofilskim wybarnym śpisku Janki Stankiewiča, mieŭ namier zrabić na terytoryi huty mitynh, ale rabotniki byccam zaprapanawali jamu stanuć zaraz z imi da pracy“.

BIEŁARUSKAJA KNIHARNIA
„PAHONIA“
Wilnia, Zawalnaja 7

PRADAJE:
Školnyja padručniki dla pačatkawych i siarednich škoł, jak biełaruskija, tak i polskija. Twory biełaruskich paetaŭ i piśmieńnikaŭ. Knižki ab haspadarcy, sceničnyja twory, usie biełaruskija časopisi, wychodziačyja ŭ Wilni, hadawiki roznych raniej wychodziačych biełaruskich hazet, kancelarskija, školnyja i piśmiennyja pryłady, paštoŭki i roznyja hulni i inš.

Zakazy z prawincyi spaŭniajucca chutka i akuratna: pašla atrymańnia ŭsiej wartaści zakazu, abo nakładnoj płataj (za pabrańniem) pa atrymańni treciaj častki wartaści zakazu.

Dla kniharniaŭ dajecca škidka.
Pierasyłka knih na košt zakazčyka.

KUPLAJCIE. WYPISWAJCIE.
miesiačnuju časopiś biełaruskaj moładzi
„Шлях Моладзі“.

Trejci numar za m-c trawień u pabolšanym farmacie ŭžo wyjšaŭ z druku i pradajecca ŭwa ŭsich biełaruskich kniharniach.

PĄDPISKA:
na m-c —35 hr., na paŭhoda—2 zł., na hod—4 zł.
Ądrse Redakcyi: Wilnia, Ludwisarskaja wul. Nr. 1, kw. 23.
Redakcyja „Šl. Moł.“ padaje da wiedama, što tym, chto nie adkliknuŭsia pašla pieršaha numaru, časopiś nie wysyłajecca.

Lakarnia Litoŭskaha
T-wa
Sanitarnaje Pomačy
ŭ Wilni, Wilenskaja wul. 28.

Pryjmajuć dachtary specyjalisty. —Adbywajucca ŭsialakaha rodu operacyi. U lakarni addziełу: **unutrany, chirurhičny, ginekolihičny i radzilny.**

Kabinet Rentgena i elektra-medyčny.
Lačeńnie pramieńniami, fatahrafawańnie, praświatlańnie, elektryčny masaž.

Pryjmo ad hadz. 10 r. da 4 pa pał.
Niezamožnym ustupka.

BANK CUKROŬNICTWA
Akcyjnaja Supałka ŭ Paznani **ADDZIEŁ U WARŠAWIE**
Skład CUKRU u Wilni
wul. Sławackaha 27, u mahazynach Polskaha Lloydu.
Skład cukru ŭ Baranawičach, wul. Šasowaja 123.
Pradaža cukru hurtowa j detalična pačynajučy ad 1 miaška.

UWAHA!

Haspadarka 140 marhoŭ ziamli, na jakoj rodzić pšanica, ŭ mieście, wyšejšyja škoły, himnazii, čyhunka, žywy i niažywy inwentar, dom 12 pakojaŭ, elektryčnaje światło, cana 90.000 zł., zrazu płacić 50.000 zł.

Haspadarka 108 marh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami i inwentarom, cana 50.000 zł., zrazu płacić 30.000 zł.

Haspadarka 152 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami i inwentarom, cana 70.000 zł., zrazu płacić 40.000 zł.

Haspadarka 120 mrh., pry pawiatowym mieście, dom 8 pakojaŭ z žywym i niažywym inwentarom, cana 60.000 zł., zrazu płacić 30.000 zł.

Haspadarka 100 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami j inwentarom, cana 30.000 zł., zrazu płacić 20.000 zł.

Haspadarka 31 morh ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, cana 16.000 zł., zrazu płacić 10.000 zł.

Haspadarka 110 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami j inwentarom, cana 20.000 zł., zrazu płacić 12.000 zł.

Haspadarka 80 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica i žyta, z budynkami, inwentarom, cana 45.000 zł., zrazu płacić 30.000 zł.

Haspadarka 60 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, cana 30.000 zł. zrazu płacić 20.000 zł.

Haspadarka 54 mrh. ziamli z budynkami j inwentarom na jakoj rodzić pšanica, cana 25.000 zł., zrazu płacić 12.000 zł.

Haspadarka 85 mrh. ziamli z budynkami j inwentarom, cana 40.000 zł., zrazu płacić 20.000 zł.

Haspadarka 53 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, cana 20.000 zł., zrazu płacić 10.000 zł.

Haspadarka 64 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami j inwentarom, cana 45.000 zł., płacić zrazu 30.000 zł.

Haspadarka 98 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, 5 mrh. fruktowaha sadu, dom 8 pakojaŭ, ad Paznani 14 klm., z žywym i niažywym inwentarom, cana 100.000 zł., zrazu płacić 60.000 zł.

Haspadarka 61 morh ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami j inwentarom, cana 40.000 zł., zrazu płacić 20.000 zł.

Haspadarka 42 mrh. z budynkami i inwentarom, ziamla pšaničnaja, cana 15.000 zł., zrazu płacić 10 000 zł.

Haspadarka 175 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami j inwentarom, cana 39.000 zł., zrazu płacić 25.000 zł.

Haspadarka 300 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, dom, 6 pakojaŭ, na Pamorji, cana 120.000 zł., zrazu płacić 55.000 zł.

Haspadarka 41 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami j inwentarom, dom 5 pakojaŭ, cana 22.000 zł., zrazu płacić 15.000 złć

Haspadarka 90 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, cana 45.000 zł., zrazu płacić 25.000 zł.

Haspadarka 50 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, cana 35.000 zł., zrazu płacić 20.000 zł.

Haspadarka 190 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, dom 6 pakojaŭ, 16 klm. ad Paznani, cana 100.000 zł., zrazu płacić 50.000 zł.

Haspadarka 64 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, dom 2 pakoi i kuchnia, budynki murawanyja, z žywym i niažywym inwentaram, ziamla kala domu, ad pawiatowaha miesta 5 klm., cana 14.000 zł., zrazu płacić 10.000 zł.

Haspadarka 73 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami j inwentarom, cana 36.000 zł., zrazu płacić 20.000 zł.

Haspadarka 140 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, budynki murawanyja, z žywym niažywym inwentarom, cana 50.000 zł., zrazu płacić 25.000 zł.

Haspadarka 39 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, cana 16.000 zł., zrazu płacić 12.000 zł.

Haspadarka 80 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, cana 45.000 zł., zrazu płacić 20.000 zł.

Haspadarka 68 mrh. ziamli, z budynkami j inwentarom, na jakoj rodzić pšanica, cana 20.000 zł., zrazu płacić 15.000 zł.

Haspadarka 93 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, cana 50.000 zł., zrazu płacić 20.000 zł.

Apracа wyžejuspomnienych haspadarak maju jšče šmat bolšych i mienšych, z žywym i niažywym inwentarom, z budynkami, pradajucca ciapier. U razie pryjezdu prosim brać z saboj hatoŭku 5—10.000 zł na zadatak.

Padpisku pryjmaje Firma Sowiński, ułaśnik St. Paterek. Poznań, św. Marcina 22, telefon 18—97 u padworyščy.

ARENDY.

Haspadarka 54 marhi, z budynkami, inwentarom, addajecca ŭ arendu na 10 hadoŭ, paw. Paznań. Warunki takija: 5.500 zł., z morha 50 klh. žyta.

Haspadarka 50 marhoŭ, z budynkami, inwentarom, addajecca ŭ aredu na 9 hadoŭ, paw. Września. Warunki: 9000 zł. z marha 75 klh. žyta.

Haspadarka 121 morh, z budynkami, inwentarom, addajecca ŭ arendu na 10 hadoŭ. Dom 8 pakojaŭ, ad paw. miesta Gniezna 4 klm. Warunki: 16.000. zł. z marha pa 60 kg. žyta.

Haspadarka 240 marhoŭ z budynkami, inwentarom addajecca ŭ arendu na 8 h. Ad miesta Paznani 5 klm. Warunki: 28.000 zł. z marha 50 klh. žyta.

Haspadarka 400 marhoŭ u bolšym pawiatowym mieście, wyšejšyja škoły, himnazii, z budynkami, inwentarom, addajecca ŭ arendu na 10 h. Warunki: 60.000 zł., dom 5 pakojaŭ, z marha 50 klh. žyta, ad Paznani 40 klm.

Haspadarka 310 mrh., dom 7 pakojaŭ, budynki murawanyja, z žywym i niažywym inwentarom. Warunki: 27.000 zł., ad miesta 4 klm., z marha 50 klh. žyta, pawiet Września.

Haspadarka 119 mrh., 2 klm. ad miesta, z budynkami, inwentarom, dom 3 pakoi, addajecca ŭ arendu na 8 h. Warunki 18.000 zł. z marha 75 klh. žyta, pawiet Szamotuły.

Haspadarka 80 mrh. 15 klm. ad Paznani, pry čyhuncy, dom 5 pakojaŭ, addajecca ŭ arendu na 10 h., z žywym i niažywym inwentarom, z marha 70 klh. žyta hrošyma žapłacić treba 12.000 zł.

Usie arendy wolnyja i ŭ razie pryjezdu prosim brać hrošy hatoŭkaj na zadatak.

Firma Sowiński, ułaśnik St. Paterek, Poznań, św. Marcina Nr. 22, tel. 18—97 u padworyščy.

Pry kupli prosim paklikacca na našu hazetu. Admin. „B. Krynicy“.

Redaktar Jan Paźniak. Bieł. Druk. im Fr. Skaryny. Wilnia, Ludwisarskaja 1 Wydawiec Albin Stepowič